

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 715/2015-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť

, zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Šalingom, Konventná 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 123/2011 za účasti Okresného súdu Bratislava I, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 123/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 123/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

3. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť trovy konania v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Michala Šalinga, Konventná 9, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2015 doručená sťažnosť , (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 123/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 4. júla 2011 okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 189 163,51 € s príslušenstvom voči (ďalej len „odporca“). Sťažovateľ uvádza, že právnym základom jeho návrhu je zmluva o postúpení pohľadávky z 15. júla 2010, ktorou odplatne nadobudol pohľadávku voči odporcovi.

Sťažovateľ podal 26. februára 2015 sťažnosť na prietahy v konaní. Predsedníčka okresného súdu mu prípisom z 15. apríla 2015 oznámila, že *„vzhľadom na čas, ktorý uplynul medzi jednotlivými úkonmi súdu, je sťažnosť... dôvodná, s ospravedlnením sa za vzniknuté prietahy. Zároveň navrhovateľovi oznámila, že zákonnou sudkyňou bol vytýčený termín pojednávania na deň 15. 5. 2015.“*

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Dovoľujeme si poukázať na skutočnosť, že vo veci samej sa v období od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu, t. j. odo dňa 4. 7. 2011 až do dňa 15. 5. 2015 nekonalo, nakoľko súd počas týchto takmer 4 rokov skúmal výhradne existenciu dôvodov na oslobodenie od súdneho poplatku. Do dnešného dňa prvostupňový súd vo veci meritórne nerozhodol...

... v súdnom konaní došlo a dochádza k zbytočným prieťahom, hoci vec nie je ani právne ani fakticky zložitá v takej miere, aby ju nebolo možné za 4 roky právoplatne rozhodnúť, pričom správanie sa sťažovateľa ako účastníka konania neprispelo k doterajšej dĺžke konania. Naopak Okresný súd Bratislava I. v konaní nepostupoval v zásade plynulo...

Nekonaním súdu vznikla sťažovateľovi ujma, v dôsledku ktorej sa sťažovateľ nachádza vo finančnej situácii neumožňujúcej plniť si svoje záväzky...

... Sťažovateľ žiada ako primerané finančné zadosťučinenie sumu 10.000,- €. Táto suma vychádza podľa názoru sťažovateľa zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva a to so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo... (sťažovateľa, pozn.) podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/123/2011 bolo porušené.

... Okresnému súdu Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/123/2011 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

... Sťažovateľovi... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- €..., ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

... Okresný súd Bratislava I. je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa advokátovi... na účet... spolu vo výške 355,73 €... do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. II. ÚS 715/2015 z 29. októbra 2015.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. Spr. 3730/2015 z 31. decembra 2015, v ktorom poukázala na priebeh napadnutého konania a následne uviedla:

„Príčinu neprimeranej dĺžky konania vidím v tom, že súd neefektívne zisťoval majetkové pomery navrhovateľa, v dôsledku čoho zdĺhavo rozhodoval o oslobodení navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov. Navrhovateľ dňa 02. 03. 2015 doručil súdu sťažnosť v zmysle zákona č. 757/2044 Z. z., ktorú som listom zo dňa 24. 03. 2015 vyhodnotila ako dôvodnú s tým, že som vyzvala vtedajšiu zákonnú sudkyňu a vyššiu súdnu úradníčku, aby konali bez prieťahov. Mám za to, že v súčasnosti konanie nie je poznačené prieťahmi, pričom poukazujem na skutočnosť, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti postúpil svoju pohľadávku, ktorá tvorí predmet tohto sporu, na

Sťažovateľ si vo svojej sťažnosti uplatnil v dôsledku zbytočných prieťahov v predmetnej veci na okresnom súde finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- eur odvolávajúc sa na zásadu spravodlivosti... Podľa môjho názoru je finančné zadosťučinenie v takejto výške neprimerané.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, dovoľujem si požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby sťažovateľovi uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške aj s prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľ žalovanú pohľadávku postúpil ešte dňa 13. 04. 2015 a súd dňa 25. 09. 2015 vydal uznesenie, ktorým pripustil, aby namiesto sťažovateľa vstúpila do konania tretia osoba.“

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu v podaní z 26. januára 2016 podal stanovisko k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu, v ktorom uviedol, že toto vyjadrenie „sa v zásade zhoduje s našimi tvrdeniami“.

II.

Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil tento priebeh napadnutého konania:

Dňa 4. júla 2011 doručil sťažovateľ okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 189 163,51 € s príslušenstvom proti odporcovi.

Dňa 11. júla 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 11 349,50 €.

Dňa 22. júla 2011 sťažovateľ požiadal o „*odpustenie súdneho poplatku*“.

Dňa 1. augusta 2011 zákonná sudkyňa dala pokyn vyššiemu súdnemu úradníkovi, aby uskutočnil úkony smerujúce k príprave pojednávania.

Dňa 26. októbra 2011 vyšší súdny úradník vyzval sťažovateľa, aby vyplnil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a aby oznámil ďalšie skutočnosti potrebné na rozhodnutie o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 2. decembra 2011 sťažovateľ predložil vyplnené tlačivo.

Dňa 20. decembra 2011 vyšší súdny úradník vyzval prostredníctvom e-mailu Geodetický a kartografický ústav , aby okresnému súdu poskytol údaje o vlastníckych vzťahoch sťažovateľa. Vyšší súdny úradník vyzval obdobne aj Krajský dopravný inšpektorát Policajného zboru (ďalej len „dopravný inšpektorát“).

Dňa 6. februára 2012 odporca doručil okresnému súdu podanie, v ktorom uviedol informácie o majetkových pomeroch sťažovateľa.

Dňa 13. januára 2012 dopravný inšpektorát zaslal okresnému súdu výsledky lustrácie.

Dňa 10. februára 2012 zákonná sudkyňa uložila vyššiemu súdnemu úradníkovi, aby zisťoval v bankách prípadné úspory sťažovateľa.

Dňa 7. marca 2012 a 19. apríla 2012 banky zaslali odpoveď okresnému súdu.

Dňa 23. júla 2012 splnomocnený zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu podanie, ktorým zaujal stanovisko k podaniu odporcu.

Dňa 25. novembra 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyplnenie aktuálneho tlačiva uverejneného na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na účely rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 3. januára 2014 sťažovateľ doručil okresnému súdu vyplnené tlačivo.

Dňa 4. septembra 2014 bol do súdneho spisu založený výpis z Obchodného registra Slovenskej republiky (ďalej len „obchodný register“) – výsledok vyhľadávania podľa mena a priezviska sťažovateľa.

Dňa 4. septembra 2014 doručil Geodetický a kartografický ústav odpoveď na výzvu okresného súdu o vlastníckych vzťahoch sťažovateľa. Zároveň bola do súdneho spisu založená odpoveď na lustráciu v Sociálnej poisťovni.

Dňa 12. septembra 2014 okresný súd vyzval obchodné spoločnosti (podľa lustrácie v obchodnom registri), v ktorých má byť sťažovateľ spoločníkom, štatutárnym orgánom alebo jeho členom a členom dozornej rady (13 obchodných spoločností), na oznámenie, či za výkon príslušnej funkcie poberá mzdu alebo odmenu.

Od 27. októbra 2014 do 7. novembra 2014 boli okresnému súdu doručované odpovede od jednotlivých obchodných spoločností obsahujúcich stanovisko, že sťažovateľ nepoberá plat, prípadne odmenu za výkon funkcie.

Uznesením z 20. januára 2015 okresný súd priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Následne okresný súd poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach, vyzval ich aby sa vyjadrili k možnosti rozhodnutia bez nariadenia pojednávania, a odporcu vyzval na vyjadrenie sa k návrhu.

Dňa 9. januára 2015 sťažovateľ doručil podanie, v ktorom vyslovil súhlas s rozhodnutím bez nariadenia pojednávania.

Dňa 27. februára 2015 odporca doručil svoje vyjadrenie.

Dňa 16. marca 2015 bol súdny spis pridelený novej zákonnej sudkyňi okresného súdu

Dňa 14. apríla 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 15. máj 2015.

Dňa 11. mája 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie označené ako návrh na zmenu navrhovateľa z dôvodu postúpenia pohľadávky – návrh na vstup , do konania namiesto sťažovateľa.

Dňa 13. mája 2015 okresný súd zrušil pojednávanie z dôvodu rozhodnutia o návrhu na zmenu účastníka.

Dňa 14. júla 2015 bol súdny spis pridelený zákonnej sudkyňi

Dňa 24. júla 2015 zákonná sudkyňa uložila vyššiemu súdnemu úradníkovi, aby rozhodol o návrhu na zmenu účastníka.

Dňa 25. septembra 2015 okresný súd rozhodol uznesením, ktorým povolil vstup , do konania namiesto sťažovateľa.

Dňa 16. októbra 2015 odporca doručil odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 25. septembra 2015.

Dňa 26. októbra 2015 okresný súd doručoval odvolanie odporcu.

Dňa 10. novembra 2015 okresný súd odoslal spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 1. decembra 2015 bol súdny spis zapožičaný okresnému súdu na účely vyjadrenia zákonnej sudkyne k sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Dňa 2. februára 2016 bol súdny spis vrátený okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní s prípisom, že súdny spis bol predložený predčasne, keďže v spise nie je doručienka o doručení uznesenia sťažovateľovi.

Dňa 10. februára 2016 okresný súd opäť odoslal súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 16. februára 2016 okresný súd požiadal o zapožičanie spisu na účely jeho predloženia ústavnému súdu.

Po vrátení súdneho spisu ústavným súdom ho okresný súd predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti uzneseniu okresného súdu z 25. septembra 2015 o povolení zmeny účastníkov konania.

Dňa 31. mája 2016 krajský súd rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Následne bol súdny spis 24. júna 2016 vrátený okresnému súdu.

Okresný súd v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti nedoručoval uznesenie krajského súdu z 31. mája 2016 účastníkom (stranám) vzhľadom na to, že zákonná sudkyňa a súdny úradník čerpali dovolenku.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 123/2011.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní a jeho jednotlivé procesné úkony podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, keďže tieto boli

vykonané do 30. júna 2016. Vychádzajúc z toho, že napadnuté konanie nie je v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd nad rámec veci poukazuje na to, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uvádza, že predmetom konania je rozhodovanie o nároku na zaplatenie peňažnej sumy, ktorého právnym základom je zmluva o postúpení pohľadávky. Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov, pričom ústavný súd nezistil žiadne právne, prípadne faktické prvky zložitosti veci. Napadnuté konanie trvá v čase rozhodovania ústavného súdu päť rokov.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľa neprispelo

k celkovej dĺžke napadnutého konania, sťažovateľ poskytol okresnému súdu primeranú súčinnosť a v zásade adekvátne reagoval na výzvy okresného súdu.

3. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na to, že v čase rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa napadnuté konanie trvá päť rokov a začalo doručením návrhu na vydanie platobného rozkazu 4. júla 2011. Z uvedeného obdobia – okresný súd od 22. júla 2011 do 20. januára 2015, t. j. tri roky a šesť mesiacov – posudzoval to, či sťažovateľ spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov. Možno pripustiť, že okresný súd zisťoval pomery sťažovateľa dôkladne, avšak ani snaha o dôsledné zaobstaranie si podkladov na rozhodnutie o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov nemôže ospravedlniť to, aby okresný súd venoval takejto čiastkovej otázke tri a pol roka. Uvedenú skutočnosť je takto potrebné hodnotiť ako prejav neefektívneho postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Tento záver platí o to viac, že v uvedenom období bol okresný súd nečinný celkovo dva roky a päť mesiacov – v čase od 10. februára 2012 do 25. novembra 2013, t. j. jeden rok a deväť mesiacov a v čase od 3. januára 2014 do 12. septembra 2014, t. j. približne osem mesiacov.

Po rozhodnutí o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov sťažovateľovi, t. j. od 20. januára 2015, okresný súd vykonával jednotlivé procesné úkony v zásade plynulo, bez období nečinnosti. Aj v tomto období však okresný súd postupoval neefektívne. Prvok neefektívnosti je zrejmý z toho, že okresný súd predložil vec krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti uzneseniu z 25. septembra 2015 o zmene účastníkov predčasne, keďže v súdnom spise nebola doručka o doručení predmetného uznesenia sťažovateľovi. Z uvedeného dôvodu krajský súd vrátil vec okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní, čím nepochybne došlo k predĺženiu napadnutého konania.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom opakovanou nečinnosťou a opakovaným neefektívnym postupom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu bol súdny spis po rozhodnutí o odvolaní vrátený okresnému súdu, ústavný súd mu prikázal, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci, na predmet konania, na dĺžku napadnutého konania, ako aj na to, že sťažovateľ vlastným prejavom vôle postúpil práva, ktoré tvoria predmet napadnutého konania, pričom o zmene účastníka konania nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne rozhodnuté, ústavný súd priznal sťažovateľovi sumu 2 500 €, ktorá je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ tiež žiadal úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom. Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov konania v sume 355,73 € za dva úkony právnej služby.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa úhradu trov konania v sume 355,73 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2015 v sume 139,83 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,39 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 296,44 €. Keďže advokát je podľa priloženého osvedčenia platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená

suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016